

Ne, lažnik pa res nočem biti.

12. Pomočki zoper laž.

Ker smo spoznali vso ostudnost, škodljivost in pogubnost grde laži in lažnivosti, nastane za nas končno še najpotrebnejše vprašanje: kako se izogniti vsake laži?

V to svrho, da bi se ne privadili nobene laži, ali opustili že privajeno, nam dušni voditelji nasvetujejo mnogo sredstev ali pomočkov. Naj vam tu navedem nekaj najiminitnejših.

1. Prvo in najboljše sredstvo je: pridobitev pravega, katoliško-kremenitega značaja. Kdor ima ta vzvišeni ponos, da hoče res biti poštenjak, bo imel tudi toliko moči, da se bo izogibal vsake laži in vselej govoril resnico; zakaj kakoršno je drevo, tak je tudi sad. Kdor je vsestransko pošten katoličan, mu je le treba usta odpreti, in bo gotovo prav govoril; saj Kristus sam pravi, da iz obilnosti srca usta govoré.

2. Spominjaj se takrat, kadar te napada skušnjava, da bi se zlagal, pričujočnosti in vsevednosti božje. Kaj pomaga, če ljudem skrivaš z lažjo, Bogu pa ne moreš ničesar prikriti. Eleazar je tako lepo zavrnil skušnjavce: „Kaj bi tudi imel od tega, če se umaknem človeškim mukam! Roki vsemogočnega vendar ne uidem, ne živ ne mrtev.“

3. Pomisli, kako zelo je Bogu všeč, ako si resničen in odkritosrčen. Saj nam v zakramentu sv. pokore le s tem pogojem odpusti, ako odkritosrčno povemo svoje grehe in napake. Tudi že od Adama je Bog zahteval, da naj spozna svojo pregreho, čeravno je sam dobro vedel zanjo.

4. Kadar te mika laž, misli na sodbó. „Za vsako nepotrebno besedo bo treba dajati odgovor“, pravi Jezus, koliko bolj še za vsako lažnivo, torej grešno!

5. Ako nam je katerikrat res težko povedati resnico, si lahko pomagamo s kakim izgovorom. Ako je oni, kateri nas vpraša, nam enak ali pa še nižji mimo nas, mu kar naravnost lahko rečemo: „Kaj tebi mar? Kaj bi bil že tako radoveden? Nočem ti povedati!“ ali

kaj sličnega. Drugim, katerim si ne upamo razodeti resnice, lahko rečemo: „To mi ni nič mar; za take reči se ne menim“ itd. Ali kar molčimo ali pa odgovorimo kaj drugega, kar je res, da se spretno izognemo prvotnemu vprašanju. Ta pomoček se nam posebno lepo kaže v tem-le dvojnem svetniškem zgledu.

Ko je sv. Atanazij bežal pred sovražniki in se odpeljal po Nilu proti egiptovski puščavi, je šla takoj druga ladija za njim z najetimi morilci. Atanazij spozna nevarnost in, ko je bila sovražna barka že blizu, ukaže svojim ljudem, da naj obrnejo in peljejo navzdol. Preganjanci si nikakor niso mogli misliti, da bi škof bežal na nasprotno stran, ter vprašajo mimovozeče, se je-li Atanazij peljal tja gor po reki. Atanazij odgovori: „Nedavno se je tod-le gor peljal.“ — „Ali je že daleč?“ vprašajo dalje. Atanazij odvrne: „Ni daleč, ne.“ Morilci so še hitreje vozili, misleč, da kmalu zasačijo Atanazija. Svetnik jim je pa tako ubežal v nasprotno stran.

Sv. Tomaž, nadškof v Kanterbury na Angleškem, je moral nekoč tudi bežati pred svojim mogočnim sovražnikom. Kot ubožen menih preoblečen, sedeč na mršavem konju brez uzde in sedla, sreča odposlane preganjalce, ki ga vprašajo, ni-li on nadškof Kanterbury-ski? Svetnik se nasmehne in reče: „Sodite sami, more li tak potovati nadškof?“ S takim izgovorom se jih je rešil.

6. Sploh pa se privadi molčečnosti. Pregovor pravi: „Kdor veliko govori ali veliko vé, ali pa veliko laže.“ In modri v sv. pismu pravi: „Veliko govoriti ni brez greha; kdor pa kroti svoje ustnice, je prav moder.“

Torej nikar ne govori nepremišljeno, marveč pri-svoji si že zgodaj lepo navado, da vselej, predno go-voriš, nekoliko pomisliš, je-li modro in koristno, da poveš to, kar ti je na jeziku. Prelep svet nam daje v tem oziru sv. Vincencij Fererij: „Z besedami bi morali ravno tako štediti kakor z denarjem. Predno kdo odpre svoj mošnjiček, dobro pomisli, ali ima kaj plačati in koliko; tako bi morali tudi, predno odpremo svoja usta za govor, dobro pomisliti, ali moramo go-voriti in koliko moramo.“ Dobro si zapomni tudi nauk modrega Siraha, ki pravi: „Svojim ustom napravi vrata in ključavnice. Raztopi svoje zlato in srebro in

iz njega naredi tehtnico za svoje besede, in vari se, da ti jezik kje ne spodleti.“ Da se temu bolj privadiš, izprašuj vsak večer svojo vest o tem, kaj si govoril ves dan; zjutraj pa se oboroži s trdnim sklepom, da hočeš paziti na svoj jezik, kaj bo govoril.

7. Slednjič pa si skušaj pridobiti toliko poguma in junaštva, da boš pripravljen za resnico tudi kaj pretrpeti, ko bi bilo treba. Saj brez trpljenja itak ni noben človek tukaj na svetu. Bodi pa prepričan, da plemenitejše trpljenje te skoro ne more zadeti, kakor če moraš kaj trpeti zaradi resnice. Tako trpljenje ti bo neskončno resnični in pravični Bog še posebej poplačal, če ne na tem svetu, gotovo pa v večnosti. In na sodni dan se ti ne bo treba bati, ker nisi bil vaje, z lažjo kaj zakrivati, marveč je bilo že na zemlji tvoje pošteno življenje odkrito ljudem.

Za stanovitnost v svojih sklepih čuj še ta-le zgled:

V nekem francoskem mestu je bil mlad vojak, ki je silno želel videti svojo mater, pa ni mogel nikdar dobiti dovoljenja, da bi jo šel obiskat. Njegove želje so čimdalje silnejše. Slednjič sklene pobegniti od vojakov. Ko je bil po noči na straži v trdnjavi, spusti se po vrvi ob zidu v globočino pred trdnjavo, da bi odtod ubežal. Toda vrv se utrga in vojak pade tako nesrečno, da si zlomi nogo. Neka žena, ki je zjutraj zgodaj mimo šla, ga sliši zdihovati, vidi njegovo veliko bedo in naznani straži. Takoj pride poveljnik in vpraša vojaka, kaj je bil vzrok njegove nesreče. V svoji preprostosti odgovori, da se mu je tako zelo tožilo po materi, da je hotel pobegniti, pa se mu ni posrečilo. Poveljnik, ki bi ga bil rad rešil, mu namigne, naj tega nikar ne pove, zakaj če se izda za ubežnika, bo obešen. Dobri vojak pa odgovori: „Kar Bog hoče, naj se zgodi; a moj župnik in moja mati so mi zmiraj rekli, da se ne smem nikoli lagati, in da je boljše umreti nego lagati.“ Prav tako je govoril tudi pred vojaško sodnijo, ki bi ga bila rada oprostila, a ga je morala po ostri postavi obsoditi v smrt. Z enako udanostjo, kakor je poprej trdil resnico, je tudi sedaj sprejel smrtno obsodbo in za resnico daroval svoje mlado življenje — vrli junak!